

Nya regeringens första budget

En ”krisbudget” – utan utsvävningar

Brottsbekämpning, stärkt försvar, elkrisen – och framför allt inflationen – stod i centrum när den nya regeringen la fram sin första statsbudget. Men reformer för fler jobb, lägre skatter och högre tillväxt skjuts på framtiden.

Foto Oscar Olsson/TT

Den budget som regeringen och deras stödparti Sverigedemokraterna har lagt fram till riksdagen är närmast att beskriva som en krisbudget.

Sverige går in i lågkonjunktur, och något utrymme för utsvävningar finns inte i finanspolitiken. Prioriteringarna är väl kända från valrörelsen. Satsningar på rättsväsendet och försvaret sticker ut vid sidan av åtgärder för att möta elkrisen. Men viktigast av allt i budgeten är att bekämpa inflationen.

1

Skatterna

Budgeten är inte helt tom på nyheter kring skatten. Det blir ytterligare ett välkommet jobbskatteavdrag för dem i pensionsålder som arbetar på upp emot 500 kronor i månaden. Totalt handlar det om 800 miljoner om året i sänkt skatt. Man föreslår även en välbehövlig sänkt skatt på bensin och diesel, men som tyvärr bara görs tillfällig i tre år. Sammanlagt rör det sig om en krona per liter inklusive moms. Samtidigt sker en automatisk indexerad uppräkning av drivmedelsskatter 1 januari, så vid pump blir det 10–50 öre per liter som märks. Totalt handlar det om 6,7 miljarder i lägre skatt.

Den kontraproduktiva avfallsförbränningsskatten slopas äntligen! Den skadliga skatten som aldrig borde ha införts försvinner också vid årsskiftet. Men såväl plastpåseskatt som kemikalieskatt blir kvar trots sin skadliga inverkan. Och skattesänkningar på jobb, sparande och företagande skjuts på framtiden. Den utlovade skattesänkningen på ISK genom att göra de första 300 000 kronorna skattefria lär regeringen få återkomma till.

2

Elkrisen

De höga elpriserna fortsätter sätta tryck på såväl hushåll som företag och offentlig sektor och frågan om elprisstöd var het under valrörelsen. Regeringen har tillsammans med Svenska kraftnät, det statliga verk som sköter elnätet och också tar ut de överföringsavgifter som skjutit i höjden till följd av de höga priserna, tagit fram ett stödpaket som är baserat på det gångna årets priser och konsumtion. Totalt

Skattebetalarnas chefekonom Erik Bengtzboe förklarar olika skatter och närliggande ämnen.

Erik Bengtzboe
chefekonom
Skattebeta-
larnas
Förening

handlar det om 55 miljarder kronor som abonnenter betalat till Svenska kraftnät och som nu ska återföras till kunderna. Men något löfte om stöd för den kommande vintern vill man inte ge.

Frågan är dock om man kommer kunna avstå om priserna blir lika extrema framgent, och därmed även fortsatt bidrar till historiskt höga intäkter till Svenska kraftnät.

3

Reformfokus

Prioriteringarna i budgeten känns igen från valrörelsen. Stora resurstillskott sker till försvaret, rättsväsendet och för att stötta offentlig sektor. Det blir ytterligare drygt 5 miljarder mer till försvaret, nästan 2 miljarder till rättsväsendet och drygt 10 miljarder till kommuner och regioner. Därutöver är det höjd ersättning i arbetslöshetsförsäkringen som är den mest kostsamma förändringen. A-kassan permanenteras till den tillfälligt högre nivå som skulle gälla under coronakrisen till en kostnad av nästan 6 miljarder kronor.

4

Inflationen

Budgeten är stram och återhållsam, trots att Sverige är på väg in i lågkonjunktur med en stigande arbetslöshet. Anledningen är den skyhöga inflationen. Och regeringen vågar inte annat med risk för att slå undan benen för penningpolitiken eller tvinga fram onödigt höga räntor. Regeringen bedömer att inflationen mätt som KPI landar på 8,6 procent i år, men tror inte längre att det är en kortvarig stegring, utan att den förblir hög även nästa år. År 2023 är prognosen 8,3 procent. Budgetens främsta uppgift är att bidra till att pressa ner inflationen och ge Riksbanken arbetsro att använda penningpolitiken för att göra detsamma.

5

Jobben

Arbetslinjen är inte det som går först i denna budget. I stället blir den sammantagna bilden av denna budget att 2023 ökar arbetslösheten medan sysselsättningen minskar. Det är en följd av

att de negativa effekterna av höjd A-kassa med nästan 6 miljarder kronor väger tyngre än alla samlade förbättringar, enligt regeringens egna beräkningar. Regeringen kommer alltså börja på minus och behovet av reformer för att göra det mer lönsamt att arbeta och anställa blir alltmer akuta.

6

Höjt utgiftstak

Enligt regeringens bedömning går Sverige in i lågkonjunktur 2023. Förhoppningen är att den inte blir vare sig långvarig eller djup, men det finns så klart stora risker för just det. Regeringen föreslår i budgeten att det fastslagna utgiftstaket för de kommande åren höjs. På så sätt finns det mer muskler att ta till om krisen så kräver.

7

Skattetrycket

I flerårsplanen ligger skattetrycket stilla under mandatperioden i världens femte högst beskattade land. Det duger inte för de kommande fyra åren. Såväl budgeten som regeringsunderlagets Tidöavtal innehåller många förslag om förbättringar med sänkta skatter på arbete, sparande och företagande. Men i prognosen vågar man inte ge några löften om hur stora förändringar man kan göra, eller när.

8

Behovet av en utgiftsreform

Vällovliga intentioner om sänkt skatt på arbete och företagande finns det gott om i budgeten. Sverige ska bli mer konkurrenskraftigt, när ekonomin så tillåter. Det är rätt riktning, men alldeles för låga ambitioner. Svensk offentlig sektor omsätter 2 800 miljarder kronor om året. En utgiftsreform skulle kunna skapa stora utrymmen för välbehövliga strukturreformer för en bättre fungerande arbetsmarknad och ökad tillväxt. Trängda hushåll skulle behöva ett jobbskatteavdrag för att skapa lite andrum och för att göra det mer lönsamt att arbeta. Det är dags för regeringen att börja jobba på högvarv för att ta fram välbehövliga reformer som behöver komma på plats snabbt, helst redan nästa år.